

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
GIANNINO CARUANA DEMAJO**

Seduta tal-31 ta' Jannar, 2006

Citazzjoni Numru. 560/1991/1

Anthony Caruana

Versus

William Mock

F'din il-kawża l-attur qiegħed ifittex għad-danni li garrab meta kien aggredit mill-konvenut.

Iċ-ċitazzjoni tgħid illi fl-1 t'Ottubru 1989 f'San Ġwann, quddiem il-korp t'appartamenti fejn kienu joqogħdu l-partijiet, il-konvenut, wara li ipprovoka lill-attur, hebb għalih, sawtu, ukoll b'hadida, u gidimlu widintu tax-xellug. Billi qiegħed igħid illi l-incident, li fih huwa garrab danni, seħħ bi htija tal-konvenut waħdu, iżda għalxejn sejjaħ lill-konvenut biex jersaq għal-likwidazzjoni u l-ħlas tad-danni, l-attur fetaħ din il-kawża u qiegħed jitlob illi l-qorti, wara li tgħid illi l-konvenut għandu jwieġeb għad-danni kollha li hu garrab fl-incident, u tillikwida dawk id-danni, tikkundanna lill-konvenut iħallas id-danni hekk likwidati flimkien ma' l-ispejjeż, fosthom dawk tal-mandati kawtelatorji ta'

sekwestru u ta' qbid numru 896 u 897 ta' l-1991, u l-imghaxijiet.

Il-konvenut ressaq l-eċċezzjoni illi kien l-attur illi aggreddixxa lill-konvenut, li kellu jiddefendi ruġu kontra l-aggressjoni.

B'dikriet tal-15 t'Ottubru 1991 il-qorti ħatret perit legali sabiex ifittex u jirrelata dwar il-każ, u b'dikriet ieħor tad-19 ta' Jannar 1995 ħatret perit mediku biex igħinu. Il-perit mediku irrelata fit-30 ta' Jannar 2001, u l-perit legali irrelata fit-2 ta' Lulju 2004.

Il-partijiet fix-xhieda tagħhom jaqblu illi kien hemm preċedenti ta' antagoniżmu bejniethom iżda ma jaqblux dwar kif seħħ l-inċident li dwaru saret il-kawża, għax kull wieħed igħid illi kien l-ieħor li aggreddieh. Ix-xhieda li raw l-inċident mill-bidu sa l-aħħar huma l-membri tal-familji tal-partijiet, u f'din ix-xhieda hemm l-istess konflitt bħal ma hemm fix-xhieda tal-partijiet stess. Xhieda indipendenti ma rawx l-inċident iseħħ kollu iżda raw biss partijiet minnu wara li semgħu xi ħsejjes.

L-attur igħid illi l-konvenut saq għal fuqu biex itajru. Hu xeħet mazz ċwieviet lejn il-karrozza tal-konvenut, u laqatha, u l-konvenut reġġa' lura għal fuqu, fetaħ il-bieba, ġibdu 'l ġewwa, sawtu b'ħadida u gidmu.

Il-konvenut, min-naħa l-oħra, igħid illi kien qiegħed isuq bilmod meta sema' daqqa mal-karrozza. Reġġa' lura, u l-attur fetaħlu l-bieba u daħal fil-karrozza biex jaggreddih. Biex jiddefendi ruġu hu gidem lill-attur.

Xhieda indipendenti jgħidu illi raw lill-attur fil-karrozza tal-konvenut.

Il-qorti taqbel ma' l-osservazzjoni tal-perit legali illi l-fatt illi l-inċident seħħ fil-karrozza tal-konvenut isaħħaħ il-verżjoni tal-konvenut illi jgħid illi kien l-attur li beda l-ġlieda. Li kieku l-ġlieda bdieha l-konvenut, kien joħroġ mill-karrozza biex imur fuq l-attur u mhux jġibdu għal fuqu. *Se mai*, biex jiftaħ il-bieba lill-attur kien jimbuttah mhux jġibdu.

Madankollu, il-konvenut ukoll ma kienx bla ħtija u jidher li hu wkoll kien lest għall-ġlieda kif jixhed il-fatt illi, wara li l-attur xeħetlu ċ-ċwieviet lejn il-karrozza, il-konvenut flok baqa' sejjer bil-karrozza biex jikseb l-għajnuna tal-pulizija reġġa' lura. Il-fatt li kellu ħadida fil-karrozza, abbinat mal-fatt illi kien hemm preċedenti ta' antagoniżmu bejn il-partijiet, jiffa' dawl ukoll fuq l-intenzjonijiet tiegħu.

Il-qorti għalhekk taqbel mal-perit legali illi l-ħtija għandha tinqasam bejn il-partijiet, iżda, billi hija tal-fehma illi aktar jaħti l-attur, tgħid illi l-konvenut għandu jwieġeb għal tletin fil-mija (30%) tad-danni.

Taqbel ukoll mal-likwidazzjoni ta' *damnum emergens* magħmula mill-perit fis-somma ta' erba' mija u tletin lira u erbgħa u għoxrin ċenteżmu (Lm430.24) telf ta' *commission* u paga.

Dwar *lucrum cessans* il-qorti tosserva illi l-attur kellu ħamsa u tletin sena meta seħħ l-incident u għalhekk *multiplier* ta' ħamsa u għoxrin (25) huwa raġjonevoli. Id-dħul ta' l-attur dak iż-żmien kien ta' erbat elef, disa' mija u tmintax-il lira u ħamsa u disgħin ċenteżmu (Lm4,918.95) fis-sena, iżda, fil-fehma tal-qorti, din il-figura għandha tiġi aġġustata għal disat elef lira (Lm9,000) biex tagħmel tajjeb għat-tnaqqis fil-valur tal-flus u ż-żjidiet fil-pagi li jingħataw matul is-snin tal-*multiplier*. Billi wkoll il-likwidazzjoni qiegħda ssir aktar minn sittax-il sena wara l-incident, ma huwiex il-każ illi jsir xi tnaqqis talli l-attur qiegħed idañħal minn qabel qligħ li kien jagħmel fil-gejjieni; għal dan il-benefiċċju jpatti biżżejjed il-fatt illi l-imgħaxijiet jibdew igħaddu millum.

Id-dħul ta' l-attur għal ħamsa u għoxrin (25) sena jiġi mitejn u ħamsa u għoxrin elf lira (Lm9,000 Għ25 = Lm22,500). L-attur garrab debilità li ma jfiegqx minnha ta' ħamsa fil-mija (5%), skond il-perit mediku, u għalhekk it-telf tiegħu jiġi ħdax-il elf, mitejn u ħamsin lira (Lm22,500 Għ 25% = Lm11,250). Il-konvenut iwieġeb għal tletin fil-mija (30%) tad-danni u għalhekk għandu jħallas tlitt elef, tliet mija u ħamsa u sebgħin lira (Lm3,375).

Meta żżid erba' mija u tletin lira u erbgħa u għoxrin ċenteżmu (Lm430.24) *damnum emergens* ma' tlitt elef, tliet mija u ħamsa u sebgħin lira (Lm3,375) *lucrum cessans*, id-danni b'kollox jiġu tlitt elef, tmien mija u ħames liri u erbgħa u għoxrin ċenteżmu (Lm3,805.24).

Għal dawn ir-raġunijiet il-qorti taqta' l-kawża billi, wara li tgħid illi l-konvenut għandu jwieġeb għal tletin fil-mija (30%) tad-danni li garrab l-attur, u tillikwida d-danni li għandu jagħmel tajjeb għalihom il-konvenut fis-somma ta' tlitt elef, tmien mija u ħames liri u erbgħa u għoxrin ċenteżmu (Lm3,805.24), tikkundanna lill-konvenut iħallas lill-attur id-danni hekk likwidati flimkien ma' l-imgħaxijiet

Kopja Informali ta' Sentenza

fuqhom millum. L-ispejjeż jinqasmu hekk: sebgħin fil-mija (70%) iħallashom l-attur u tletin fil-mija (30%) jħallashom il-konvenut.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----